

Bijlage 1 Wet- en regelgeving en Beleid

In navolgende tabel is de voor dit project relevante wet- en regelgeving en het beleid weergegeven. Dit is op de volgende niveaus uitgewerkt:

- Internationaal en Europees niveau;
- Rijksniveau;
- Provinciaal niveau;
- Regionaal niveau;
- Gemeentelijk niveau.

Tabel 1.1 Wet- en regelgeving

Beleid	
Internationaal en Europees beleid	EU-Kaderrichtlijn Water (2000) Vogelrichtlijn (1979) Habitatrichtlijn (1992) Verdrag van Malta (1998)
Rijksregelgeving	Wet ruimtelijke ordening (2008) Wet algemene bepaling omgevingsrecht (2010) Besluit externe veiligheid buisleidingen (2010) Besluit externe veiligheid inrichtingen (2004) Wet milieubeheer (1993) Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012) (Ontwerp-)Structuurvisie Buisleidingen Nationaal milieubeleidsplan 4 (2001) Circulaire bouwlawaai (2010) Startovereenkomst Waterbeleid 21e eeuw (2001) Waterwet (2009) Nationaal Waterplan 2009-2015 (2009) Wet beheer Rijkswaterstaatswerken (1996) Wet bodembescherming (1986) Nota natuur, bos en landschap in de 21e eeuw (2000) Flora- en faunawet (2002) Natuurbeschermingswet 1998 (gewijzigd 2005) Monumentenwet (1988) Nota Belvédère (1999) Wet op de archeologische monumentenzorg (2007) Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (2008)
Provinciaal beleid	Omgevingsvisie Drenthe (2010) Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (2011) Cultuurhistorisch Kompas Drenthe (2009) Provinciaal Omgevingsplan Groningen 2009-2013 (2009) Omgevingsverordening Provincie Groningen (2009)
Regionaal beleid	Regiovisie Groningen-Assen 2030 (2003)
Gemeentelijk beleid	Vigerende bestemmingsplannen voor het tracé Gemeentelijke verordeningen

Europees beleid

EU-Kaderrichtlijn Water (2000)

Het Europese Parlement heeft in 2000 de EU-Kaderrichtlijn Water vastgesteld. Doel van deze richtlijn is het beschermen van water-ecosystemen/wetlands, waterafhankelijke landecosystemen en waterbronnen en bijdragen aan afzwakking van de gevolgen van overstromingen en perioden van droogte. De lidstaten moeten de Kaderrichtlijn in 2003 in hun nationale wetgeving hebben verwerkt. Het streven is dat in 2015 zowel de chemische als de ecologische toestand goed is in alle wateren in de Europese Unie.

Vogelrichtlijn (1979) en Habitatrichtlijn (1992)

De EG-Vogelrichtlijn¹ en de Habitatrichtlijn² richten zich op de bescherming van soorten planten en dieren en hun leefgebieden. Het hoofddoel van de Vogelrichtlijn is het instandhouden van alle natuurlijk in het wild levende *vogel*soorten op het Europees grondgebied van de lidstaten. De richtlijn onderscheidt daarbij te beschermen gebieden en te beschermen soorten. De Habitatrichtlijn heeft tot doel bij te dragen aan het waarborgen van de biologische diversiteit door het in stand houden van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna op het Europese grondgebied van de lidstaten waarop de richtlijn van toepassing is. De Habitatrichtlijn kent evenals de Vogelrichtlijn twee beschermingsdoelen: de bescherming van gebieden waarin belangrijke habitats en soorten voorkomen en de bescherming van zeldzame en bedreigde planten- en diersoorten. Elke Lidstaat wijst gebieden als speciale beschermingszones aan. In Habitat- en Vogelrichtlijngebieden mogen geen schadelijke activiteiten plaatsvinden, tenzij er geen alternatieven voorhanden zijn en de activiteiten van groot openbaar belang zijn en er compenserende maatregelen getroffen worden. Alle lidstaten van de Europese Unie zijn verplicht de Vogel- en Habitatrichtlijn uit te voeren. De lidstaten moeten de bepalingen uit de richtlijn opnemen in de nationale regelgeving. Een belangrijk element hierin is het zogeheten afwegingskader van artikel 6 van de Habitatrichtlijn. Dit afwegingskader is opgenomen in de Natuurbeschermingswet 1998. De vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn vereiste bescherming van soorten is overgenomen in de Flora- en faunawet.

Toetsing aan artikel 6 Habitatrichtlijn

Nieuwe plannen of projecten in of in de nabijheid van speciale beschermingszones moeten worden getoetst volgens het in artikel 6 lid 3 en 4 van de Habitatrichtlijn opgenomen afwegingskader. Dit afwegingskader stelt dat voor elk plan of project dat significante gevolgen kan hebben een 'passende beoordeling' wordt gemaakt van de gevolgen voor het gebied, waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van dat gebied. Het Bevoegd Gezag mag alleen toestemming aan het plan of project geven als zij ervan is verzekerd dat het plan de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied niet aantast.

De in artikel 6 voorgeschreven onderzoeksprocedure heeft drie stappen:

1. Onderzoek naar het mogelijk optreden van significante gevolgen voor het richtlijngebied. Wanneer significante gevolgen uitgesloten kunnen worden, en dit kan dermate goed onderbouwd worden dat het ook bij eventuele beroepsprocedures overeind blijft, vervallen de volgende stappen. Deze stap wordt, conform het Stappenplan van het Ministerie van EL&I de 'voortoets' genoemd.
2. Wanneer significante gevolgen niet uitgesloten kunnen worden, dient op relevante onderdelen een passende beoordeling (lees: een meer diepgaand ecologisch effectenonderzoek) uitgevoerd te worden.
3. Wanneer de natuurlijke kenmerken aangetast worden, dienen dwingende redenen van groot openbaar belang én gebrek aan alternatieven aangetoond te worden.

Verdrag van Malta (1998)

In 1992 hebben de Europese ministers van cultuur het Verdrag van Malta (Valletta) ondertekend. Het Nederlandse parlement heeft het Verdrag in 1998 goedgekeurd. Aanleiding voor dit verdrag was dat het Europese archeologische erfgoed in toenemende mate bedreigd werd. Niet alleen door natuurlijke processen of ondeskundig gebruik van het bodemarchief, maar ook door ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening. Het verdrag heeft tot doel het archeologisch erfgoed te beschermen als bron van het Europees gemeenschappelijk geheugen en als middel voor geschiedkundige en wetenschappelijke studie. Grondgedachte is dat er wordt gestreefd naar het behoud van archeologische waarden *in situ*, dit wil zeggen in het bodemarchief. Als behoud niet mogelijk is, moet er voor worden zorg gedragen dat de informatie die in de bodem zit niet verloren gaat. Dit houdt een onderzoeksverplichting in, die kan leiden tot een volledige, wetenschappelijke opgraving van de aanwezige resten. Om behoud in situ als prioriteit te stellen, wordt gestreefd naar het volwaardig meewegen van het archeologisch belang in

---

¹ Raad van de Europese Gemeenschappen, Vogelrichtlijn, Richtlijn 79/409/EG, 1979

² Raad van de Europese Gemeenschappen, Habitatrichtlijn, Richtlijn 92/43/EEG, 2000

planologische besluitvormingsprocessen door dit aspect al vanaf het begin bij de planvorming te betrekken.

Rijksregelgeving

Wet ruimtelijke ordening (2008)

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) is op 1 juli 2008 in werking getreden ter vervanging van de oude WRO. De Wro regelt hoe ruimtelijke plannen tot stand komen en welke bestuurslaag voor welke ruimtelijke plannen verantwoordelijk is. Ook regelt de Wro de verhoudingen tussen de verschillende overheden en bestuursorganen in Nederland, zoals waterschappen, gemeenten, provincies en het Rijk.

Wet algemene bepaling omgevingsrecht (2010)

De Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) regelt de omgevingsvergunning. De omgevingsvergunning is één geïntegreerde vergunning voor bouwen, wonen, monumenten, ruimte, natuur en milieu. Centraal in de Wabo staat de dienstverlening door de overheid aan burgers en het bedrijfsleven door samenvoeging van wettelijk vereiste toestemmingen (circa 25 regelingen) voor degenen die iets willen slopen, (ver) bouwen, oprichten of gaan gebruiken. De toetsingskaders van deze wetten zijn (vooralsnog) wel intact gebleven. Daarnaast voorziet de Wabo in de mogelijkheid van deelvergunningen en gefaseerde vergunningen.

Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb 2011)

De overheid streeft ernaar om de regelgeving rond inrichtingen waar met gevaarlijke stoffen gewerkt wordt en het transport van gevaarlijke stoffen over transportroutes of door buisleidingen te uniformeren. In dat kader is het Bevb vastgesteld. Dit besluit is in lijn met de voor inrichtingen geldende regels (Bevi) maar specifiek gericht op het transport van gevaarlijke stoffen door buisleidingen. Het Bevb is op 1 januari 2011 in werking getreden. Met het inwerkingtreden van het Bevb is het beleid voor gasleidingen als vastgelegd in de Circulaire Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (en daarmee de Circulaire Zonering Hogedruk Aardgastransportleidingen 1984) vervallen.

In het externe veiligheidsbeleid en Bevb wordt gewerkt met het zogenoemde plaatsgebonden risico en het groepsrisico.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico (PR) is uitsluitend afhankelijk van de leidingparameters (diameter, wanddikte, staalsoort, ontwerpdruk, gronddekking) en wordt weergegeven als een risicocontour rondom de buisleiding, waarbij de zogenaamde 10^{-6} per jaar contour in het Bevb als de grenswaarde voor kwetsbare objecten is aangewezen en als richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten. De grenswaarde voor het PR is een kans van 1 op 1.000.000 ($=10^{-6}$) per jaar dat een persoon, die zich continu en onbeschermd op een bepaalde plaats in de omgeving van een transportroute bevindt, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongewoon voorval met het transport van gevaarlijke stoffen op die route.

Voor nieuwe buisleidingen die vallen onder de werking van het Bevb geldt dat deze PR 10^{-6} per jaar contour binnen de belemmeringsstrook van 5,0 meter aan weerszijden van het hart van de leiding behoort te liggen. Binnen deze contour mogen geen kwetsbare of beperkt kwetsbare objecten voorkomen. Kwetsbare objecten zijn onder andere woningen, ziekenhuizen en scholen. Beperkt kwetsbare objecten zijn bijvoorbeeld kleinschalige bedrijfsgebouwen.

Groepsrisico

Het groepsrisico (GR) is, naast de genoemde leidingparameters, afhankelijk van het aantal mensen dat zich in de omgeving van de potentieel gevaarlijke activiteit bevindt en wordt getoetst aan een oriëntatiewaarde. De oriëntatiewaarde voor het groepsrisico voor transportleidingen is, per kilometer tracé, een kans van 10^{-4} per jaar op 10 slachtoffers, een kans van 10^{-6} per jaar op 100 slachtoffers, et cetera.

Bij het verantwoorden van het GR – de verantwoordingsplicht geldt voor het bevoegd gezag - wordt gekeken naar de mogelijkheden tot voorbereiding van bestrijding en beperking van de omvang van een

ramp of zwaar ongeval, alsmede de mogelijkheden van personen die zich in het invloedsgebied van de leiding bevinden om zichzelf in veiligheid te brengen indien een ramp of zwaar ongeval zich voordoet. De normstelling met betrekking tot het GR heeft de status van een inspanningsverplichting. Dit betekent dat het bevoegd gezag onderbouwd van de oriëntatiewaarde kan afwijken. Daarbij kan bij een beperkte toename van het GR, of wanneer de hoogte van het GR aanzienlijk lager is dan de oriëntatiewaarde, de verantwoording van het GR beperkt blijven (art 12.3 Bevb).

De inventarisatie van de rond de aardgastransportleiding aanwezige bevolking dient zich uit te strekken tot een afstand waarop ten hoogste 1% van de aanwezigen gedurende de dag- en nachtperiode en de verblijfsduur nog slachtoffer wordt van een calamiteit met de aardgastransportleiding. Dat is het invloedsgebied.

Besluit externe veiligheid inrichtingen (2004)

Het externe veiligheidsbeleid ten aanzien van inrichtingen is opgenomen in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), dat in oktober 2004 in werking is getreden. Het Bevi is een AMvB die verbonden is aan de Wet milieubeheer en de Wet op de Ruimtelijke Ordening. Bevi werkt met dezelfde begrippen plaatsgebonden risico en groepsrisico en kent nagenoeg dezelfde systematiek als het Bevb, maar dan voor inrichtingen. Het gaat hier om de aanleg van de aardgastransportleiding, waarop het Bevb en niet het Bevi van toepassing is.

Wet milieubeheer (1993)

De Wet milieubeheer (Wm) is de juridische gereedschapskist om het milieu te beschermen. De Wet milieubeheer geeft algemene regels voor uiteenlopende onderwerpen, van stoffen en afvalstoffen tot handhaving, openbaarheid van milieugegevens en beroepsmogelijkheden.

De wet legt het begrip milieu breed uit. Onder het milieu valt het 'fysieke milieu, gezien vanuit het belang van de bescherming van mensen, dieren, planten en goederen, van water, bodem en lucht en van landschappelijke, natuurwetenschappelijke en cultuurhistorische waarden en van de beheersing van het klimaat'. Milieubescherming betekent ook zuinig gebruik van energie en grondstoffen en zorgvuldig omgaan met afvalstoffen.

De Wm is de belangrijkste milieuwet. De wet bepaalt welke (wettelijk) gereedschap kan worden ingezet om het milieu te beschermen. De belangrijkste instrumenten zijn milieuplannen en -programma's, milieukwaliteitseisen, vergunningen, algemene regels en handhaving. Ook bevat de wet de regels voor financiële instrumenten, zoals heffingen, bijdragen en schadevergoedingen.

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012)

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 vastgesteld. De SVIR vervangt de Nota Ruimte, de Structuurvisie Randstad 2040, de Nota Mobiliteit, de MobiliteitsAanpak en de Structuurvisie voor de Snelwegomgeving en vervangt enkele ruimtelijke doelen en uitspraken uit andere documenten. In deze visie schetst het Rijk de ambities tot 2040 en de doelen, belangen en opgaven tot 2028. Daarmee moet Nederland concurrerend, bereikbaar en veilig worden. Anders dan in de Nota Ruimte gaat deze structuurvisie uit van het adagium 'decentraal, tenzij'. Het rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor deze belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Buiten deze 13 belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid.

Ten aanzien van aardgastransportleidingen zijn de navolgende in de structuurvisie benoemde nationale belangen relevant:

- Nationaal belang nr. 3: Ruimte voor het hoofdnetwerk voor vervoer van (gevaarlijke) stoffen via buisleidingen. Dit nationaal belang is ook het onderwerp van de ontwerp-Structuurvisie Buisleidingen en zal uitwerking vinden in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (hierna: Barro).
- Nationaal belang nr. 4 betreft het: Efficiënt gebruik van de ondergrond. In de structuurvisie Ondergrond die zal verschijnen in 2013 worden richtinggevende uitspraken gedaan voor de rijksbelangen in de ondergrond en de gebruiksmogelijkheden die op een beperkt aantal locaties aanwezig zijn.

- Ook nationaal belang nr. 8 is van belang: Verbeteren van de milieukwaliteit (lucht, bodem, water) en bescherming tegen geluidsoverlast en externe veiligheidsrisico's. Om toekomstige kosten en maatschappelijke schade te voorkomen, moeten bij ruimtelijke en infrastructurele ontwikkelingen de milieuaspecten worden afgewogen. Het Rijk stelt de nationale normen hiervoor vast.

(Ontwerp-)Structuurvisie Buisleidingen

De Structuurvisie Buisleidingen is de opvolger van het Structuurschema Buisleidingen en bevat de visie van het rijk ten aanzien van buisleidingen voor gevaarlijke stoffen. In de Structuurvisie Buisleidingen van het ministerie van Infrastructuur en Milieu (I&M) wordt een hoofdstructuur vastgelegd van ruimtelijke reserveringen (buisleidingstroken) voor het vervoer van gevaarlijke stoffen door buisleidingen in Nederland voor de komende 20 à 25 jaar. In veel van die leidingstroken liggen nu al 1 of meerdere buisleidingen. Hierin is bovendien ruimte beschikbaar voor het leggen van nieuwe buisleidingen voor aardgas, olieproducten of chemicaliën in de toekomst. Op die wijze wordt ook in de toekomst een ongehinderde doorgang van buisleidingstransport van nationaal belang mogelijk gemaakt.

Gemeenten zullen na inwerkingtreding van de op de Structuurvisie Buisleidingen gebaseerde regeling in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro: ook wel bekend als AMvB Ruimte) de plicht krijgen in hun bestemmingsplannen rekening te houden met deze buisleidingstroken. Dit betekent dat deze stroken gevrijwaard dienen te blijven van belemmeringen voor de aanleg en instandhouding van buisleidingen van nationaal belang in de buisleidingenstrook en dat leidingen van nationaal belang in beginsel altijd in deze stroken moeten komen te liggen.

Als buisleidingen van nationaal belang worden aangemerkt: provinciegrensoverschrijdende buisleidingen, niet zijnde buisleidingen voor het opsporen en winnen van delfstoffen, voor:

- het hoofdtransport van aardgas;
- het transport van gevaarlijke stoffen als bedoeld in artikel 1 van het Bevb;
- het transport van CO₂ ten behoeve van ondergrondse opslag;
- de nationale veiligheid (Defensieleidingen).

De Structuurvisie Buisleidingen is nog niet definitief maar bevindt zich nog in de ontwerp-fase. Vanaf 1 juni tot en met 12 juli 2011 hebben de ontwerp-Structuurvisie en het milieueffectrapport (MER) ter inzage gelegen.

De eerste aanvulling van het Barro die de juridische regels om het beleid uit de Structuurvisie te realiseren bevat heeft in ontwerp van 2 augustus tot met 13 september 2011 ter inzage gelegen. Echter, gezien het feit dat de Structuurvisie Buisleidingen nog in ontwikkeling is, zal de eerste wijziging van het Barro niet de regels voor de buisleidingenstroken bevatten. De inwerkingtreding van de Structuurvisie Buisleidingen wordt in de tweede helft van 2012 verwacht; de regeling zal naar verwachting in de tweede wijziging van het Barro worden meegenomen.

Nationaal milieubeleidsplan 4 (2001)

In het Nationaal is de hoofddoelstelling van het Nederlandse milieubeleid vastgelegd: het instandhouden van het draagvermogen van het milieu door de realisatie van een duurzame ontwikkeling. Milieubeleid draagt bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Het milieubeleid van het Rijk is gebaseerd op o.a. de volgende beginselen:

- Duurzame ontwikkeling (de dimensies milieu, economie en sociale kwaliteit worden in hun onderlinge balans beheerd);
- Preventie (nadelige gevolgen van activiteiten moeten worden voorkomen);
- Bestrijding aan de bron;
- De vervuiler betaalt;
- ALARA (As Low As Reasonably Achievable; de beste bescherming die in redelijkheid gevraagd kan worden).

Circulaire bouwlawaai (2010)

De geluidsbelasting in de aanlegfase wordt beoordeeld op basis van de Circulaire Bouwlawaai van 1991. Deze circulaire beveelt een toetsingsnorm aan van een equivalent niveau van 60 dB(A) in de dagperiode op de gevels van woningen. Bij een totale duur van de werkzaamheden korter dan één maand kan een toetsingsnorm van 65 dB(A) worden gehanteerd. De aanlegwerkzaamheden worden in eerste instantie beoordeeld op basis van het aantal woningen waar mogelijk de basistoetsingsnorm van 60 dB(A) voor bouwactiviteiten wordt overschreden.

Startovereenkomst Waterbeleid 21e eeuw (2001)

Op verzoek van de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat en van de voorzitter van de Unie van Waterschappen heeft de Commissie Waterbeheer 21e eeuw een advies (CWB21, 2000) uitgebracht over de waterstaatkundige toestand van Nederland met aanbevelingen voor het waterbeleid. Eén van de aandachtspunten in het advies is dat ruimte voor water noodzakelijk is, en dat er geen ruimte meer aan het waterhuishoudkundig systeem moet worden onttrokken. Water moet een sturend principe worden in de ruimtelijke ordening.

Ruimtelijke besluiten moeten beter worden getoetst op de gevolgen voor het watersysteem, en in beleidsplannen moeten concrete taakstellingen voor ruimte voor water worden opgenomen. Per 1 november 2003 is de watertoets als wettelijk instrument verankerd in het Besluit op de Ruimtelijke Ordening (met ingang van 1 juli 2008 het Besluit ruimtelijke ordening (Bro)). Het Bro verplicht de initiatiefnemer van een ruimtelijk plan tot het opnemen van 'een beschrijving van de wijze waarop rekening is gehouden met de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding'. Wettelijk verplichte onderdelen van het Bro vormen de waterparagraaf en het vooroverleg met het waterschap. Naast deze elementen omvat de watertoets ook een procesbeschrijving met tussenproducten en de definitie van taken en verantwoordelijkheden voor de betrokken partijen. Doel van de watertoets is het expliciet inpassen van het belang van water in de ruimtelijke ontwikkeling.

Waterwet (2009)

Op 22 december 2009 is de Waterwet in werking getreden. Een achttal wetten is samengevoegd tot één wet, de Waterwet. Ook de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) is geïmplementeerd in de Waterwet. De KRW beoogt de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater te verbeteren of minstens te behouden. Hieraan zijn per aangewezen waterlichaam specifieke doelstellingen verbonden. Werkzaamheden in de grond kunnen effect hebben op de kwaliteit van het grondwater. Werkzaamheden aan oppervlaktewateren, vooral de KRW-waterlichamen, kunnen tijdelijk of permanent effect hebben op de waterkwaliteit. De Waterwet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening.

Nationaal Waterplan 2009-2015 (2009)

Het Nationaal Waterplan vervangt de Vierde Nota waterhuishouding en is opgesteld op basis van de nieuwe Waterwet. Het Nationaal Waterplan zet veel van het in de voorgaande nota's waterhuishouding opgenomen beleid voort. De Vierde Nota waterhuishouding ging uit van integraal waterbeheer en een watersysteembenadering. Dit wordt met het Nationaal Waterplan voortgezet. Nieuw is dat het Nationaal Waterplan tevens een structuurvisie is voor de ruimtelijke aspecten. Ook wordt meer nadruk gelegd op het meekoppelen met andere nationale opgaven en maatschappelijke ontwikkelingen middels een gebiedsgerichte aanpak.

Wet beheer rijkswaterstaatswerken (1996)

De Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr) is van toepassing op waterstaatswerken. Waterstaatswerken zijn de wateren, waterkeringen en wegen die in het beheer van het Rijk zijn. Ook vallen de kunstwerken die bij de waterstaatswerken horen er onder. Voor alle handelingen in de buurt van een waterstaatwerk, met uitzondering van gewoon onderhoud, is een vergunning nodig. Een deel van de Wbr is ondergebracht bij de nieuwe Waterwet (2009).

Wet bodembescherming (1986)

De Wet bodembescherming (Wbb) officieel de ‘Wet houdende regelen inzake bescherming van de bodem’, van 3 juli 1986 is het wettelijk kader voor het bodembeleid. De wet is voor het laatst gewijzigd op 1 januari 2006. Het doel van de Wbb is het beschermen van de bodem zodat deze kan worden benut door mens, dier en plan: nu en in de toekomst.

Een ieder die handelingen op of in de bodem verricht is verplicht om op grond van de Wbb maatregelen te nemen die verontreiniging of aantasting voorkomen of de gevolgen daarvan zoveel mogelijk ongedaan te maken. De Wbb bevat onder meer regels in geval van verontreiniging van de bodem. In de wet is een formulering opgenomen van de saneringsdoelstelling (zgn. functiegericht saneren) en het saneringscriterium (wanneer met spoed saneren). Bij de aanleg van aardgastransportleidingen kan het voorkomen dat de Wbb van toepassing is. In dit kader dient gedacht te worden aan het ontgraven van land- en waterbodems waarbij op een bodemverontreiniging wordt gestuit. Daarnaast kan bij het onttrekken van grondwater een verontreiniging worden aangetroffen.

Nota natuur, bos en landschap in de 21^e eeuw (2000)

Het natuur, bos en landschapsbeleid voor de periode 2000-2010 is in juli 2000 vastgelegd in de nota Natuur, bos en landschap in de 21^e eeuw (Natuur voor mensen, mensen voor de natuur). Deze nota vervangt het eerdere Natuurbeleidsplan, de Nota Landschap, het Bosbeleidsplan en het Strategisch Plan van Aanpak Biodiversiteit.

Natuur

Het meest relevante aspect uit de Nota NBL is dat het kabinet de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) met kracht wil voortzetten. In 2018 moet de gehele EHS ingericht zijn en adequaat beheerd.

Landschap

Landschapskwaliteit dient expliciet inzet te worden van ruimtelijke keuzes die gemaakt worden. Dit houdt in:

- Expliciet toetsen op ruimtelijke kwaliteit.
- Het geven van een pkb-bescherming aan een select aantal landschappen (Belvédère, Werelderfgoedlijst van de UNESCO).
- Door middel van ‘groen-blauwe dooradering’ agrarisch cultuurlandschap een landschappelijke opknappbeurt geven. De vorm is afhankelijk van het landschapstype.

Flora- en faunawet (2002)

In Nederland is de vanuit de Vogel- en Habitatrichtlijn vereiste bescherming van soorten overgenomen in de Flora- en faunawet. De Flora- en faunawet regelt de bescherming van in het wild voorkomende inheemse planten en dieren.

In deze wet is onder meer bepaald dat beschermde dieren niet gedood, gevangen of verontrust mogen worden en planten niet geplukt, uitgestoken of verzameld mogen worden. Bovendien dient iedereen voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende planten en dieren. Daarnaast is het niet toegestaan om hun directe leefomgeving, waaronder nesten en holen, te beschadigen, te vernielen of te verstoren. De Flora- en faunawet heeft dan ook belangrijke consequenties voor ruimtelijke plannen. Wanneer plannen worden ontwikkeld voor ruimtelijke ingrepen of voornemens ontstaan om werkzaamheden uit te voeren, dient vooraf goed te worden beoordeeld of er mogelijke nadelige consequenties voor beschermde inheemse soorten zijn. In beginsel is daarvoor de initiatiefnemer zelf verantwoordelijk. Sinds februari 2005 is de AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet in werking getreden.

Onder bepaalde voorwaarden is het mogelijk van de minister van EL&I vrijstelling of ontheffing van de algemene verbodsbepalingen te krijgen voor activiteiten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Ten aanzien van de criteria die voor vrijstellingen en ontheffingen gelden, worden de volgende groepen soorten onderscheiden:

Groep 1: Algemene soorten (Tabel 1 AMvB).

Voor schadelijke effecten door werkzaamheden bij (individuele van) algemeen voorkomende soorten

geldt een algemene vrijstelling van de verboden uit de artikelen 8 tot en met 12. Aan deze vrijstelling zijn geen aanvullende eisen gesteld.

Groep 2: Overige soorten (Tabel 2 AMvB).

Voor plannen en projecten die leiden tot overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bij soorten uit tabel 2 moet ontheffing worden aangevraagd (tenzij de initiatiefnemer volgens een goedgekeurde gedragscode werkt).

Voor de ontheffingsaanvraag moet een zogenaamde lichte toets doorlopen worden, waarin getoetst wordt of de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is.

Groep 3: Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn/ bijlage 1 AMvB (Tabel 3 AMvB)

Voor deze soorten met het zwaarste beschermingsregime geldt dat er bij overtreding van verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet ontheffing vereist is. Bij de ontheffingsaanvraag moet een zgn. uitgebreide toets gedaan worden. Een ontheffing kan alleen worden verleend wanneer:

- Er sprake is van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er geen alternatieven zijn.
- Er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Vogels

Vanwege de bepalingen in de Vogelrichtlijn, die overgenomen zijn in de nationale regelgeving, geldt er voor vogels een afwijkend beschermingsregime. Er is geen vrijstelling of ontheffing mogelijk voor het verstoren van broedende vogels, hun eieren of jongen. Voor het verstoren van vaste broedplaatsen van vogels buiten het broedseizoen dient een ontheffing te worden aangevraagd. Hiervoor dient de uitgebreide toets doorlopen te worden (zie groep 3).

De wet biedt in artikel 75 de mogelijkheid om ontheffing aan te vragen van overtreding van de verboden uit de artikelen 8 tot en met 18. Ontheffingen worden uitsluitend verleend door de minister van EL&I.

Algemene zorgplicht

Naast bovengenoemde bepalingen is er in alle gevallen en bij alle (ook de algemene) soorten sprake van de algemene zorgplicht (artikel 2). Hierin staat beschreven dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor dieren, planten en hun leefomgeving. Dit houdt onder andere in dat, voor zover redelijk, handelingen nagelaten of juist genomen worden om negatieve invloeden op soorten te voorkomen, beperken of tegen te gaan.

Natuurbeschermingswet 1998 (gewijzigd 2005)

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet) is het wettelijke kader voor het gebiedsbeschermingsregime. De Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen zijn geïmplementeerd in deze wet. Op grond van de Nb-wet worden beschermde natuurmonumenten (art. 10) en Natura 2000-gebieden (art. 10a) aangewezen en beschermd.

Beschermde natuurmonumenten

In het verleden zijn belangrijke natuurgebieden aangewezen als beschermd natuurmonument. In deze gebieden is het verboden om zonder vergunning activiteiten te ontplooiën die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermd natuurmonument of voor dieren of planten in het beschermd natuurmonument. Ook is een vergunning nodig als de activiteit ertoe leidt dat het beschermd natuurmonument wordt ontsierd.

Natura 2000-gebieden

In de Nb-wet is opgenomen dat het verboden is om zonder vergunning projecten te verrichten die de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren of een verstoring

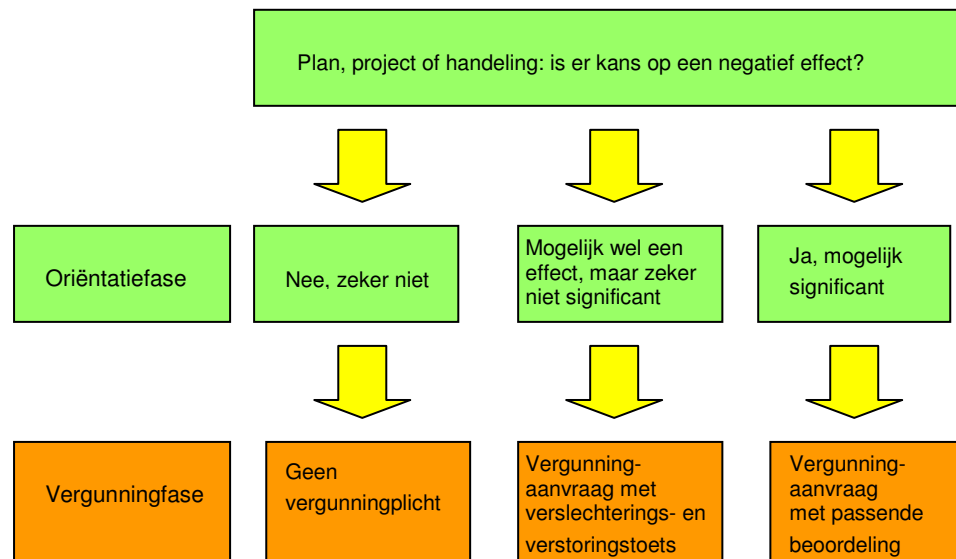

effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen (art. 19d, 1^e lid). Voor plannen geldt inhoudelijk hetzelfde, maar geldt in plaats van een vergunningplicht een goedkeuringsverplichting (art. 19j, 1^e lid).

Als in de oriëntatiefase (ook wel voortoets genoemd) blijkt dat effecten op de natuurwaarden uitgesloten kunnen worden, is verdere toetsing niet noodzakelijk. Als blijkt dat er een effect kan optreden, maar geen significant effect, dan dient een verslechterings- en verstoringsstoets uitgevoerd te worden³. Als het project of plan afzonderlijk of in combinatie met andere plannen en projecten significante gevolgen kan hebben, dan dient een passende beoordeling uitgevoerd te worden⁴. Een vergunning voor een project of een goedkeuring voor een plan kan alleen worden verleend als Gedeputeerde Staten zich ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet worden aangetast⁵.

Als uit de verslechterings- of verstoringsstoets of uit de passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken wel worden aangetast, kan de vergunning of goedkeuring alleen worden verleend als er geen alternatieven zijn, er dwingende redenen van groot openbaar belang bestaan en er compenserende maatregelen worden getroffen (de zogenaamde ADC-toets)⁶.

Bovenstaande is weergegeven in onderstaande figuur.

Monumentenwet (1988)

In de Monumentenwet wordt naast bescherming van monumenten ook de bescherming van stads- en dorpsgezichten geregeld. In de Monumentenwet zijn regels opgenomen ter bescherming van:

- Alle vóór ten minste vijftig jaar vervaardigde zaken welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarde.
- Terreinen welke van algemeen belang zijn wegens daar aanwezige zaken als:
  - Archeologische monumenten.
  - Kerkelijke monumenten.
  - Stads- en dorpsgezichten.
  - Beschermde stads- en dorpsgezichten.
  - Het doen van opgravingen.

³ Ministerie van LNV, Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998, September 2005.

⁴ Voor projecten: art. 19f, eerste lid Nb-wet. Voor plannen: art. 19j, derde lid jo. art. 19f Nb-wet.

⁵ Voor projecten: art. 19g, eerste lid Nb-wet. Voor plannen: art. 19j, derde lid jo. art. 19g Nb-wet.

⁶ Voor projecten: art. 19g, tweede lid en art. 19h, eerste lid Nb-wet. Voor plannen: art. 19j, derde lid jo. art. 19g, tweede lid en art. 19h, eerste lid Nb-wet.

Nota Belvédère (1999)

De nota Belvédère behandelt de relatie tussen cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting. Binnen het toekomstig ruimtelijk beleid moet cultuurhistorie als basiswaarde in de samenleving worden beschouwd. Dit geldt vooral voor historische bouw- en stedenbouwkunde, historisch-landschappelijke elementen en structuren en archeologie. Hieruit volgt onder meer dat overheden de verplichting hebben cultuurhistorie op een volwaardige wijze bij hun planvorming te betrekken. De culturele rijkdom draagt bij aan de identiteit, de belevingswaarde en de internationale herkenbaarheid van Nederland.

Wet op de archeologische monumentenzorg (2007)

Op 1 september 2007 is de wet op de archeologische monumentenzorg in werking getreden. De uitgangspunten van het Verdrag van Malta (1998) zijn hiermee binnen de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De wet regelt de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem, de inpassing ervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van opgravingen: 'de veroorzaker betaalt'.

Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (2008)

De Nederlandse bodem ligt vol met kabels en leidingen. Om graafschade te voorkomen en de veiligheid van de graver en de directe omgeving te bevorderen, heeft het toenmalige Ministerie van Economische Zaken het initiatief genomen tot de Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION), beter bekend als de 'Grondroedersregeling'. Deze wet is op 1 juli 2008 in werking getreden.

Provinciaal beleid

Omgevingsvisie Drenthe (2010)

Provinciale staten van Drenthe hebben op 2 juni 2010 de Omgevingsvisie Drenthe vastgesteld. De Omgevingsvisie is het strategische kader voor de ruimtelijk-economische ontwikkeling van Drenthe voor de periode tot 2020. De visie formuleert de belangen, ambities, rollen, verantwoordelijkheden en sturing van de provincie in het ruimtelijke domein.

De Omgevingsvisie Drenthe vervangt het tweede Provinciaal omgevingsplan (POPII) en is een integratie van vier wettelijk voorgeschreven planvormen; de provinciale ruimtelijke structuurvisie, het provinciaal milieubeleidsplan, het regionaal waterplan en het provinciaal verkeers- en vervoersplan.

In de Omgevingsvisie Drenthe geeft de provincie aan in te zetten op een overgang naar een duurzame energiehuishouding. Dit is mede ingegeven door veranderingen in het klimaat en het schaarser worden van fossiele brandstoffen.

Uitsnede Kaart Energie-infrastructuur, omgevingsvisie Drenthe

De aanpak van het energievraagstuk vraagt, net als de aanpak van het klimaatvraagstuk, om een integrale benadering. De drie noordelijke provincies geven uitvoering aan het Energieakkoord Noord-

Nederland. In landelijk verband werken ze mee aan de uitvoering van het landelijke Klimaat- en energieakkoord.

Samen met de netbeheerders en rijkspartners blijft de provincie zich inzetten voor een toereikende energie-infrastructuur, met voldoende mogelijkheden voor het invoeren van groen gas.

Provinciale Omgevingsverordening Drenthe (2011)

Provinciale ruimtelijke verordeningen schrijven voor waaraan de gemeentelijke bestemmingsplannen, projectbesluiten en beheersverordeningen moeten voldoen. Op 16 november 2011 is voor de provincie Drenthe een omgevingsverordening door Provinciale Staten vastgesteld. De Provinciale Omgevingsverordening bestaat uit 7 onderdelen, te weten Algemeen, Ruimtelijke Ordening, Milieu, Natuur en landschap, Water, Wegen en Overige bepalingen.

Het onderdeel Milieu bevat een bepaling over buisleidingen. Aangegeven wordt dat transportleidingen een belangrijke risicofactor vormen vanwege potentiële lekkages. Er moet dus zoveel mogelijk worden voorkomen dat transportleidingen van (milieu)gevaarlijke stoffen een grondwaterbeschermingsgebied doorkruisen. Artikel 7.9 van de Provinciale Omgevingsverordening bepaalt dat het verboden is in een grondwaterbeschermingsgebied een buisleiding te leggen, te hebben, te vervangen, te veranderen of te verleggen. Op grond van artikel 7.21 van deze verordening kan ontheffing worden verkregen op basis van “zwaarwegende maatschappelijke argumenten”. De aanleg van de NorgroN-leiding komt voor ontheffing op deze grond in aanmerking.

Cultuurhistorisch Kompas Drenthe (2009)

Het Cultuurhistorisch Kompas schept een provinciaal kader en biedt gemeenten, waterschappen en terreinbeheerders een handvat om cultuurhistorie een plaats te geven in de planvorming. Gedeputeerde Staten schetsen een hoofdstructuur en een beleidsvisie op het gebied van cultuurhistorie en ruimtelijke ontwikkeling.

Provinciaal Omgevingsplan Groningen 2009-2013 (2009)

Het Provinciaal OmgevingsPlan Groningen (POP) bevat het provinciaal beleid voor de fysieke leefomgeving in de provincie Groningen. Het is strategisch van aard en gaat over de kwaliteit, de inrichting en het beheer van de leefomgeving. Het POP is in de eerste plaats richtinggevend voor de provincie zelf. Daarnaast is het op onderdelen kaderstellend voor gemeenten en waterschappen. Het POP bestaat uit drie hoofdonderdelen, namelijk:

- de Visie;
- het Beleid; uitgewerkt in zes verschillende thema's, namelijk Schoon en veilig Groningen, Karakteristiek Groningen, Bereikbaar Groningen, Ondernemend Groningen, Energiek Groningen en Leven en wonen in Groningen.
- de Gebiedsopgaven; uitgewerkt in een vijftal gebieden in verband met hun specifieke ontwikkelopgaven, namelijk het Lauwersmeer, de Eemsdelta, de Veenkoloniën, de stad Groningen en de regio Groningen-Assen.

Met name het thema 'Energiek Groningen' is relevant voor voorliggend inpassingsplan en zal hieronder verder worden uitgewerkt.

Sinds 2003 staat Noord-Nederland bekend als Energy Valley, een uniek publiek-privaat samenwerkingsverband op energiegebied. De provincie Groningen speelt al sinds decennia een zeer belangrijke rol in de energie-voorziening van ons land. Energie biedt goede kansen voor economische ontwikkeling, met name in de Eemsdelta. Dit vereist dat we tijdig kunnen beschikken over de benodigde (inter)nationale infrastructuur in de vorm van bijvoorbeeld buisleidingen, hoogspanningskabels, opslagfaciliteiten en ook kennis en innovatie, mede ten behoeve van de productie en opslag van stikstof. Groningen kan zich ontwikkelen tot Europese Gasrotonde. Maar dan moet de bestaande infrastructuur, vooral in de Eemsdelta, op een aantal onderdelen worden uitgebreid.

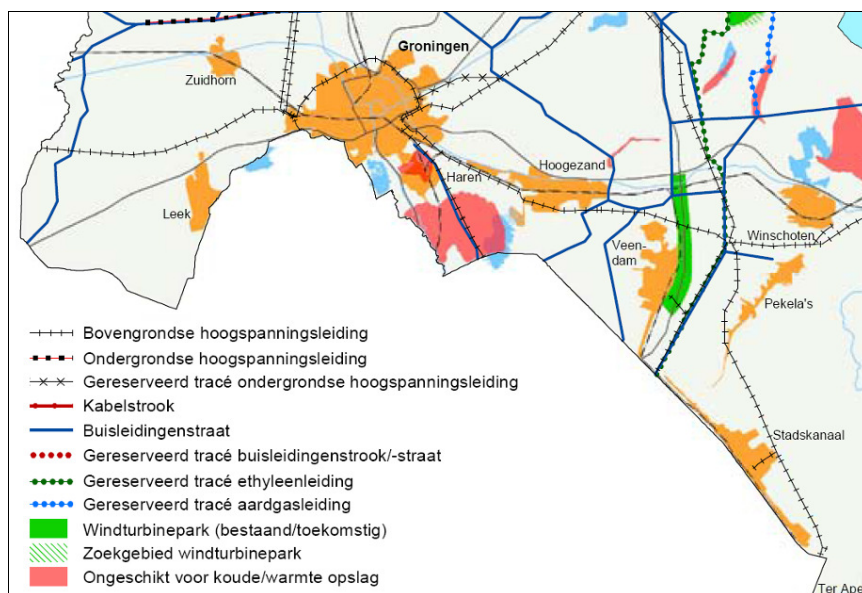
De hoofddoelstelling van het energiebeleid is vierledig:

- creëren van randvoorwaarden om een sterk energiecluster voor Noord-Nederland te behouden;

- uitbouwen van energie- en innovatieactiviteiten om de economische ontwikkeling en structuur van Noord-Nederland te versterken;
- verwerven en realiseren van concrete energieprojecten en doorontwikkeling van bedrijfsactiviteiten om werkgelegenheid te behouden en te versterken;
- streven naar een koploperpositie in het realiseren van de kabinetsdoelstellingen op het gebied van klimaat en energie.

De pijlers van het energiebeleid zijn:

1. Energiebesparing in de gebouwde omgeving, glastuinbouw en industrie
2. Duurzame energie: onder andere biomassa, windenergie en zonne-energie
3. Biobrandstoffen en duurzame mobiliteit
4. Schoonfossiele energie door opslag of hergebruik van CO₂
5. Onderzoek en innovatie op het gebied van energie
6. Versterking energie-infrastructuur
7. Opslag van stikstof in zoutcavernes

Uitsnede figuur 6-1 Energie, Provinciaal Omgevingsplan Groningen

Infrastructuur voor gassen en vloeistoffen

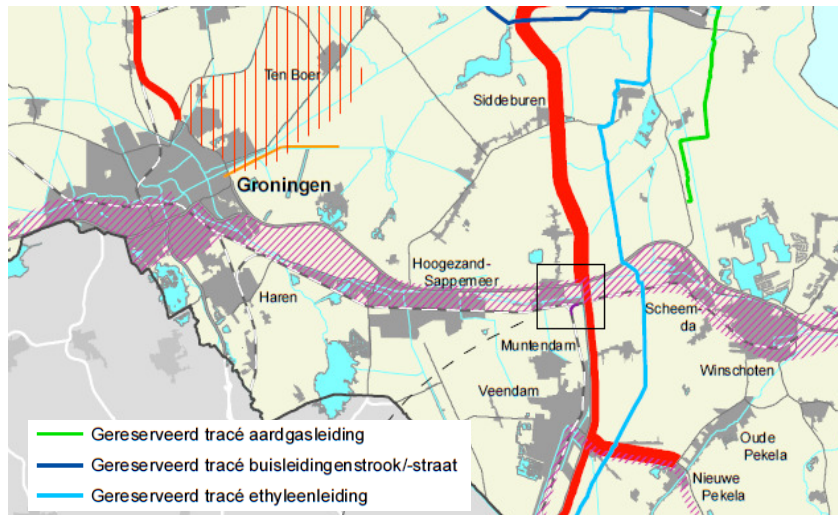
De provincie zorgt voor de ruimtelijke reservering van tracés van buisleidingen (al dan niet gelegen in buisleidingenstroken en -straten) en werkt zo nodig mee aan de aanleg van die leidingen. Als het nodig is om nieuwe ontwikkelingen, zoals de opslag van CO₂, stikstof en groen gas, op gang te brengen, is de provincie bereid in de opstartfase mee te investeren in de daarvoor benodigde infrastructuur. De volgende toekomstige tracés voor buisleidingen zijn planologisch gereserveerd: Eemshaven richting Borkum (aardgas), Rysum - Delfzijl - Midwolda (aardgas) en Rysum - Delfzijl - Scheemda - Drenthe (ethyleen). Verder zoekt de provincie naar een tracé Eemshaven - Chemiepark Delfzijl (gassen en vloeistoffen) voor een buisleidingenstraat/-strook.

Omgevingsverordening Provincie Groningen (2009)

Provinciale ruimtelijke verordeningen schrijven voor waaraan de gemeentelijke bestemmingsplannen, projectbesluiten en beheersverordeningen moeten voldoen. De Omgevingsverordening Provincie Groningen is in haar oorspronkelijke vorm vastgesteld door Provinciale Staten op 17 juni 2009 en is vervolgens enkele malen (gedeeltelijk) gewijzigd, voor het laatst op 9 maart 2011.

In de omgevingsverordening Provincie Groningen is ten aanzien van de infrastructuur een kaart in de bijlage opgenomen. Hierop staan tracés voor gasleidingen en buisleidingenstraat en -stroken aangegeven. In het hoofdstuk ruimtelijke ordening is vervolgens aangegeven dat ten aanzien van deze

reserveringsstroken (energie-)infrastructuur een bestemmingsplan niet mag voorzien in bouw of aanleg van nieuwe gebouwen, bouwwerken en gebruik van gronden die afbreuk doen of kunnen doen aan de mogelijkheden om wegen, spoorwegen en leidingen aan te leggen zoals op de kaart aangegeven.

Uitsnede kaart 5c

Infrastructuur, Omgevingsverordening Groningen

Regionaal beleid

Regiovisie Groningen-Assen 2030 (2003)

De Regiovisie Groningen-Assen 2030 is een toekomstvisie op hoofdlijnen met een globaal programma en met een groot aantal opgaven die moeten worden uitgewerkt en gerealiseerd. De provincies Groningen en Drenthe en de gemeenten Assen, Bedum, Groningen, Haren, Hoogezand-Sappemeer, Leek, Noordenveld, Slochteren, Ten Boer, Tynaarlo, Winsum en Zuidhorn (de bestuurders in de Regio Groningen-Assen) legden in 1996 afspraken vast over woningbouw, de aanleg van nieuwe industrieterreinen en beter openbaar vervoer. In 1999 werden de plannen verder uitgewerkt en opgenomen in een uitvoeringsconvenant. Sindsdien werken alle partijen in de regio samen om deze afspraken te realiseren.

Gemeenten

Voor de gronden waarop het inpassingsplan betrekking heeft, gelden diverse bestemmingsplannen. Voor de gemeente Noordenveld zijn dit delen van de bestemmingsplannen 'Langelo ondergrondse gasopslag' uit 1995 en 'Buitengebied Norg' uit 1999. Voor de gemeente Tynaarlo zijn dit delen van de bestemmingsplannen 'Donderen' uit 1974, 'Buitengebied (Vries)' uit 1997, 'Buitengebied Vries, art. 30 herziening' uit 2005 en 'Buitengebied (Zuidlaren)' uit 1987. Tot slot betreffen het voor de gemeente Hoogezand-Sappemeer delen van de bestemmingsplannen 'Buitengebied' uit 1967, 'Margrietpark-Oost' uit 2000, 'Kleinemeer' uit 2003 en 'Kleinemeer, art. 30 herziening' uit 2005.